

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Oddziałowe Biuro Udostępniania
i Archiwizacji Dokumentów
w Warszawie

**Komisja Rabiniczna
do Spraw Cmentarzy
ul. Twarda 6
00 - 950 WARSZAWA**

Pismo z dnia: Znak:
04.02.2014

Nasz znak:
BUWa V-5543-105(7)/14

Data:
Warszawa, 18.04.2014

W związku z realizacją Państwa wniosku, data j.w., w sprawie żydowskich grobów wojennych na terenie miejscowości Krasnystaw, pow. krasnostawski, woj. lubelskie oraz w nawiązaniu do wcześniejszych ustaleń, w załączeniu przesyłam nie podlegające zwrotowi uwierzytelnione kopie dokumentów z materiałów archiwalnych „Ankietyzacja miejsc i faktów zbrodni hitlerowskich pow. Krasnystaw” o sygn. IPN Lu 501/30.

Przypominam również, że zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424 z późn. zm.) podmioty, którym dokumenty zostały udostępnione, ponoszą odpowiedzialność prawną za sposób ich wykorzystania.

Ponadto informuję, że kwerenda w przedmiotowej sprawie jest nadal prowadzona w zasobie Instytutu Pamięci Narodowej.

W korespondencji kierowanej do Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN w Warszawie proszę powoływać się na znak sprawy jak w nagłówku.

Z poważaniem

KIEROWNIK
Referatu Udostępniania Dokumentów
Uprawnionym Instytucjom
w Oddziałowym Biurze Udostępniania
i Archiwizacji Dokumentów w Warszawie

Małgorzata Zaremba

załączniki:
- kopie z akt o sygn. IPN Lu 501/30- 4k

Sporządziła: Klaudia Słojkowska , tel. (22) 530-86-96

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | W | Z | Ż | Ż | V

EGZEKUCJE

41

KOPIA

- I. 1. Miejscowość: Krasnystaw 2. Gmina lub ulica: ul. Borek
3. Powiat: Krasnystaw 4. Województwo: lubelskie
- II. 1. Ilość osób zamordowanych: *) ok. 500
W tym:
2. Mężczyzn: ? 3. Kobiet: ? 4. Dzieci: ?
- III. 1. Sposób wykonania egzekucji: **) Częściowo rozstrzelani w lesie częściowo zmarli na skutek złych warunków bytowych
2. Rozstrzelanie (ilość): _____ 3. Powieszenie (ilość): _____
4. Zamordowanie innym i jakim sposobem: _____
- IV. 1. Charakter egzekucji: **) Przeważnie raz w tygodniu wywożono do lasu celem rozstrzelania a inni marli w Getcie
2. Zbiorowa: _____ 3. Pojedyncza: _____
4. Publiczna: _____ 5. Niejawna: _____
6. Czy było obwieszczenie (data, podpis ogłaszającego — dołączyć oryginał, fotokopie lub podać gdzie się znajduje): _____
- V. 1. Powód egzekucji: **) Eksterminacja Żydów
2. Akt terroru za działalność (jaką i w jakim czasie): _____
3. Odpowiedzialność zbiorowa za akcje ruchu oporu: _____
4. Represje w ramach akcji specjalnych okupanta: _____
5. Inne powody i jakie: j.w.
- VI. 1. Dalsze losy ofiar (spalenie itp.): Pogrzebani
2. Miejsce pochowania ofiar egzekucji: na "Kirkucie" w Krasnymstawie
3. Miejsce pochowania po ekshumacji (kiedy): w 1944 roku prochy częściowo przeniesiono na cmentarz w Krasnymstawie

- VII. 1. Data i miejsce egzekucji: Na przestrzeni lat 1940 - 1943 r. Getto, "Kirkut" i las Borek k/Krasnegostawu - miejsce masowych rozstrzeliwań Polaków i Żydów.
2. Godzina lub pora dnia: _____
3. Okoliczności: Żydzi przeważnie raz w tygodniu byli wywożeni do lasu i rozstrzeliwani.
- VIII. 1. Z czyjego rozkazu i kto dokonał egzekucji: Niemcy /formacja nieznana/.
2. Wehrmacht, SS i policja, żandarmeria, Selbstschutz, władze administracyjne itp.: _____
3. Nazwiska, imiona, stopnie lub funkcje sprawców: XXX Szczególnie często brał udział w tych egzekucjach żandarm nazwiskiem Stefanski.
4. Czy byli sądzeni, kiedy i jaki sąd, jaki zapadł wyrok, źródło informacji (akta sprawy, prasa, itp.): _____
5. Dalsze losy sprawców: _____
- IX. 1. Nazwiska i adresy świadków: Rusinek i jego żona - zam. w Krasnymstawie.
- X. 1. Dokumentacja archiwalna (czy są dokumenty, jakie, gdzie, podać sygnaturę): Alert ZHP woj. lubelskie t.VIII z.9 k-75 i 72
2. Opracowania (pamiętniki, publikacje, artykuły prasowe itp.): _____
3. Fotografie: _____
- XI. 1. Uwagi: _____

C. Szule

M. Motyl

Sporządzający:

Sprawdzający:

5. 07.1968 r.

w Lublinie

23. 07.1968 r.

(Nazwisko, imię, miejscowość, data, ewent. nazwa instytucji)

(Nazwisko, imię, miejscowość, data)

*) W załączeniu podać nazwiska, imiona, daty urodzenia lub wiek, narodowość, obywatelstwo, zawód.

**) Szczegółowy opis — podać na odwrocie.

Opis:

KOPIA

Pod koniec roku 1940 Niemcy na terenie Krasnostawu
urządzili Getto. W tym celu z ulicy Grobla wysiedlili
Polaków / a nadmienić należy, iż była to ulica w 80%
zamieszkała przez Żydów/, przemianowali jej nazwę na
Juden Strassen i utworzyli tam Getto. Umieścili tam Ży-
dów z miasta Krasnostaw i całego powiatu krasnostawskiego
oraz przywozili Żydów z innych krajów jak Czechosłowacji,
Węgier, Francji, Belgii, Holandii i innych krajów.
Żydów tych wywozili do Izbiicy a stamtąd do obozów zagłady
w Sobiborze i Bełżcu. Oprócz tego wywozili Żydów do po-
bliskiego lasu zw. "Borek" i tam ich rozstrzeliwali.
Zwłoki pomordowanych były grzebane na "Kirkucie". W egze-
kucjach tych bardzo często brał udział żandarm nazwiskiem
Stefański. "Borek" był miejscem masowych rozstrzeliwań
Polaków i Żydów. Poza tym żandarmi strzelali na miejscu
każdego napotkanego Żyda jeśli znajdował się poza terenem
Getta, najczęściej gdy wychodzili na poszukiwanie żyw-
ności. Obok tego warunki bytowe i sanitarne panujące
w Getcie oraz przemęczenie pracą b.ły przyczyną że b.wiel
z nich umierało w Getcie. Zwłoki ich był grzebane równi
na "Kirkucie". W roku 1944 prochy ekshumowano i częściowo
przeniesiono na cmentarz w Krasnymstawie. -

IPN
OBUJAD
Lublin

Województwo Lubelskie
Urząd Wojewódzki
Lublin
Kartę (stron) ...
Lublin, dnia ...
Załącznik nr ...
Województwo Lubelskie
Urząd Wojewódzki
Lublin
Kartę (stron) ...
Lublin, dnia ...
Załącznik nr ...
Województwo Lubelskie
Urząd Wojewódzki
Lublin
Kartę (stron) ...
Lublin, dnia ...
Załącznik nr ...

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddziałowe Biuro Udostępniania
i Archiwizacji Dokumentów
w Lublinie

BLu - III - 5535-16/14

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi
Polskiemu Oddział w Lublinie stwierdza, że drugostronna reprodukcja
wykonana została z dokumentu przechowywanego w Oddziałowym
Biurze Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów w zespole akt:

66 KBCH.n Lublinie dyktando miejsce i fałszywe
zbrodni litewskiej, por. Krzysztof

sygnatura IPN Lu 501/80

karta (strona) 40, 40v, 41, 41v

Lublin, dnia 9 kwietnia 2014r.

ATZ

Naczelnik Oddziałowego Biura
Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów
w Lublinie

Marcin Krzysztofik

KOPIA

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | W | Z | Ż | Ż | V

GETTA

40

GŁÓWNA KOMISJA BADANIA ZBRODNI HITLEROWSKICH W POLSCE, WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 11

- I. 1. Miejscowość: **Krasnystaw** 2. Gmina lub ulica: **Grobla**
3. Powiat: **Krasnystaw** 4. Województwo: **lubelskie**
- II. 1. Nazwa urzędowa getta i jego charakter: **Juden Getto**
- III. 1. Liczba ludności w getcie w poszczególnych okresach: **około 3.000**
W tym:
2. Mężczyzn: 3. Kobiet: 4. Dzieci:
5. Miejscowości, z których sprowadzano ludność do getta: **powiat Krasnystaw, Czechosłowacja, Węgry, Holandia, Francja, Belgia.**
- IV. 1. Ogólna liczba zamordowanych w getcie: *) **około 500**
W tym:
2. Mężczyzn: 3. Kobiet: 4. Dzieci:
- V. 1. Egzekucje dokonane w getcie: ***)
2. Ilość egzekucji: 3. Ilość ofiar:
W tym:
4. Rozstrzelanych: 5. Powieszonych:
6. Charakter egzekucji:
7. Zbiorowe (ilość): 8. Pojedyncze (ilość):
9. Publiczne (ilość): 10. Niejawne (ilość):
- VI. 1. Transporty do obozów: ***) **kilkakrotnie wywożono grupy Żydów do Getta w Izbicy.**
2. Daty:
3. Nazwy obozów:
4. Ilość osób:
- VII. 1. Położenie getta, dzielnica, ulica: **) **Grobla**
- VIII. 1. Warunki bytowe (racje żywnościowe, opieka lekarska, warunki sanitarne, itp.) **): **głód, brak opieki lekarskiej, złe warunki sanitarne**
2. Do jakich prac używano więźniów: **budowa dróg, mostów, porządkowanie miasta.**
- IX. 1. Pomoc więźniom z zewnątrz, ucieczki: ** **ludność miasta udzielała pomocy Żydom, wręczając im żywność podczas wykonywania przez nich prac na terenie miasta.**

*) W załączeniu podać nazwiska, imiona, daty urodzenia lub wiek, narodowość, obywatelstwo, zawód.
**) Szczegółowy opis — podać na odwrocie.
***) Dane o poszczególnych egzekucjach, obozach, podać w załączeniu na odpowiednich wzorach kart.

- X. 1. Data utworzenia getta (podać datę zamknięcia): **Getto utworzono pod koniec 1940 roku, zamknięto jesienią 1943 roku.**
2. Czy istnieje zarządzenie władz okupacyjnych o utworzeniu getta (załączyć oryginał lub fotokopię, podać gdzie się znajduje oraz sygnaturę):
- XI. 1. Data likwidacji getta: **jesień 1943r.**
2. Powód likwidacji: **zarządzenie władz III Rzeszy**
3. Represje stosowane w czasie likwidacji: **rozstrzeliwanie i przeniesienie do Izbicy**
4. Dalsze losy mieszkańców getta: **zginęli w obozach: Sobibór i Bełżec**
- XII. 1. Hitlerowskie władze:
2. Nazwisko, imię, stopień komisarza:
3. Nazwisko, imię, stopień z-cy komisarza:
4. Nazwiska, imiona, stopnie, funkcje funkcjonariuszy hitlerowskich:
5. Czy byli sądzeni i przez jaki sąd, jaki zapadł wyrok, źródło informacji (akta sprawy, prasa itp.):
6. Dalsze losy sprawców:
- XIII. 1. Nazwiska, imiona i adresy świadków: **Młynarczyk Aniela - Grobla**
Helena Blicharz - Grobla,
- XIV. 1. Istniejąca dokumentacja (podać jakie i gdzie są dokumenty, sygnatury akt):
2. Opracowania (pamiętniki, publikacje, artykuły prasowe itp.):
3. Fotografie:
- XV. 1. Uwagi:

Sporządzający:
Seweryn Gregorowicz-Krasnystaw
(Nazwisko, imię, miejscowość, data, ewent. nazwa instytucji) **26.XI.1969r.**

Sprawdzający:
Młody Ludwini
(Nazwisko, imię, miejscowość, data) **2.I.1970r.**

KOPIA

Opis:

Przy końcu 1940 roku władze niemieckie administracyjne wysiedliły z ulicy Grobla zamieszkujących tam Polaków. Należy nadmienić, że w tym okresie czasu 80% mieszkańców ulicy Grobla stanowili Żydzi. Ulica Grobla została przemianowana przez Niemców na Juden Strasse i utworzono tam Getto. Do Getta tego Niemcy przesiedlili Żydów Miasta Krasnostaw i powiatu krasnostawskiego. W Getcie tym przebywali również Żydzi z Czechosłowacji, Węgier, Francji, Belgii, Holandii i innych krajów. Przeciętny stan dzienny Getta wynosił około 500 osób. Żydzi z Getta w Krasnymstawie partiami byli wywożeni do Getta w Izbicy a z tamąd do obozów zagłady Sobibór i Bełżec. Żydzi z Getta w Krasnymstawie byli zatrudnieni przy budowie dróg, mostu na rzece Wieprz oraz przy pracach porządkowych w mieście. Prace ten były nadzorowane przez żandarmów. Rzemieślnicy żydowscy byli zatrudniani w swoich zakładach i wykonywali prace na rzecz Niemców. Kilka razy w tygodniu żandarmi niemieccy przepędzali do lasu Borek koło Krasnegostawu po kilku Żydów i tam ich rozstrzeliwali. Ciała pomordowanych były grzebane na "Kierkucie". Szczególnie często udział w tych egzekucjach brał żandarm o nazwisku Stefański. Władze niemieckie zleciły zaopatrzenie w żywność Getta - radzie żydowskiej - Judenrad. W Getcie panował głód, i część ludności wieczorami wymykała się z Getta w poszukiwaniu żywności. Schwytych poza terenem Getta żandarmi rozstrzeliwali na miejscu. W Getcie nie było opieki lekarskiej i panowały bardzo złe warunki sanitarne z uwagi na zgromadzenie dużej liczby ludności na małej powierzchni. Ludność polska dostarczała Żydom żywność szczególnie w tym czasie kiedy pracowali oni na terenie miasta. Zmarłych w Getcie z uwagi na bardzo złe warunki bytowe, chowano na "Kierkucie". Jesienią 1943 roku wszystkich Żydów z Getta w Krasnymstawie, żandarmeria niemiecka przepędziła szosą do Getta w Izbicy. Z Izbicy Żydzi z Getta w Krasnymstawie partiami przewożeni byli do obozów zagłady: Sobibór i Bełżec, gdzie ich wymordowali. Z uwagi na upływ czasu nie można ustalić dokładniejszych szczegółów dotyczących Getta w Krasnymstawie.

